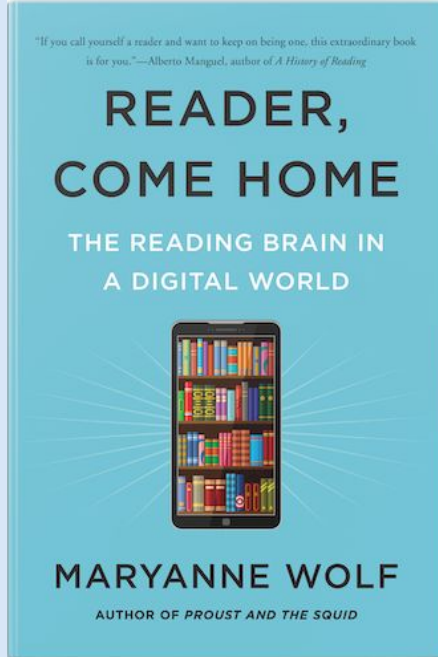


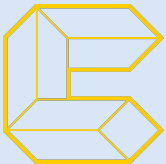
Veel zorgen rond digitaal lezen...



“Digitaal lezen bedreigt de processen van diep lezen”



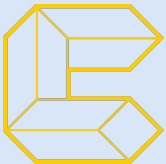
“Begrip van e-boek minder diepgaand dan van papier”



Intro tot de techniekfilosofie

Verhouding tussen mens en techniek

- Vandaag: digitale technologie
- Iedereen heeft een standpunt, ook al wordt er niet bewust over nagedacht.
- Pessimistisch, optimistisch en tussenin



Determinisme

“Men kan geen eigen stempel drukken op een medium”

→ Multimedia verstoren concentratie *by design*

→ Prominent bij spelers in de cultuursector met vooroordelen en/of angsten over digitale media.

Humanisme

“Mensen hebben totale controle over een medium”

→ Digitale media kunnen zonder drempels voor leesbevordering zorgen.

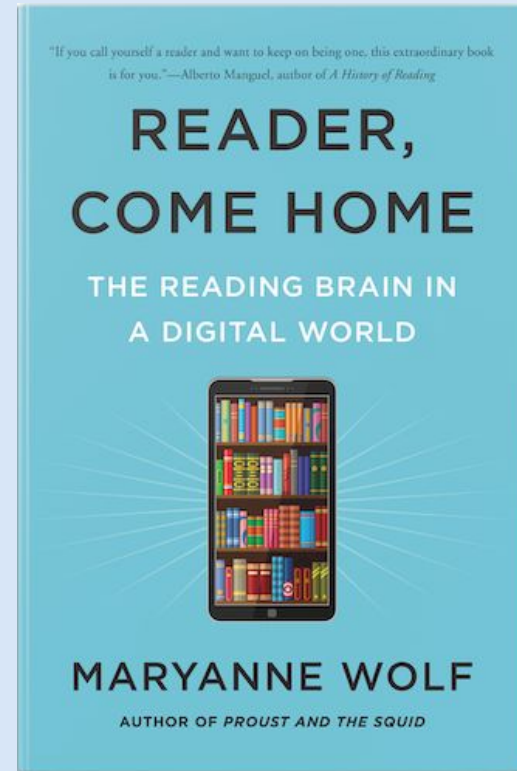
→ Onrealistisch:
Wat met onheilspellende onderzoeksresultaten?



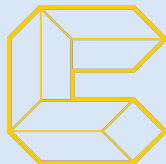
Wat zijn we er dan mee?

Context van het digitaal lezen!

- Niet inherent nefast
- Bv. Reader Come Home
- Vergelijking digitaal en print in relatie tot één leeruitkomst (nl. diep lezen)
 - Onderschat andere uitkomsten: rijke variatie aan interacties
 - Slechts een beperkt aantal skills getest.
- Gemeten in labo-context
 - Socio-cultureel perspectief ontbreekt
 - Transmediale conversaties worden niet in beschouwing genomen



“Digitaal lezen bedreigt de processen van diep lezen”

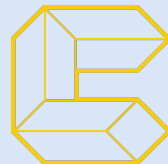


Wat zijn we er dan mee?

Context van het digitaal lezen!

- Experimenteren met contexten om tot een positief resultaat te komen
- Beleidscontext is te traag
→ Enkel 'effectief bewezen' wordt geïmplementeerd

Digitale bibliotheek is de ideale omgeving om uit te testen!



Welke zorgen heeft de sector over digitaal lezen?

Scan deze QR-code en laat het ons weten!



<https://www.menti.com/al1n48tcavqo>



Welke zorgen heeft de sector over 'digitaal lezen'?

65 responses



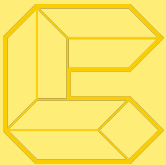


**“Digitale lezers
komen niet meer
naar de bib.”**

Klopt, maar niet noodzakelijk causaal!

→ Wegleiding van de papieren bib of een
alternatief voor mensen die weinig tijd hebben?

→ Digitale lezers lenen evenveel als
frequente bibbezoekers



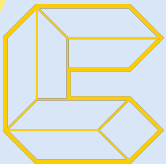
“Digitaal voorlezen is te passief.”

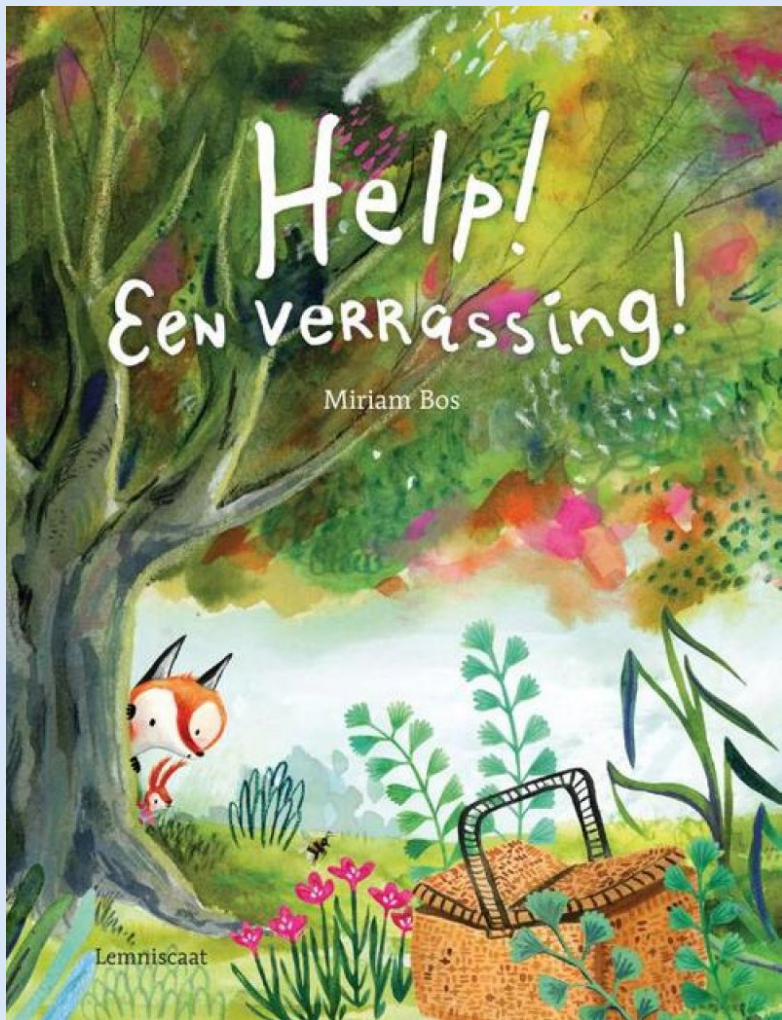


Kracht van voorlezen zit in de interactie met de voorlezer

→ ‘Interactieve’ kinderboeken

- BookaBooka, Fundels en De Voorleeshoek





Gouden vragen

1. Verduidelijk

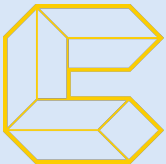
2. Vergelijk

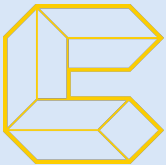
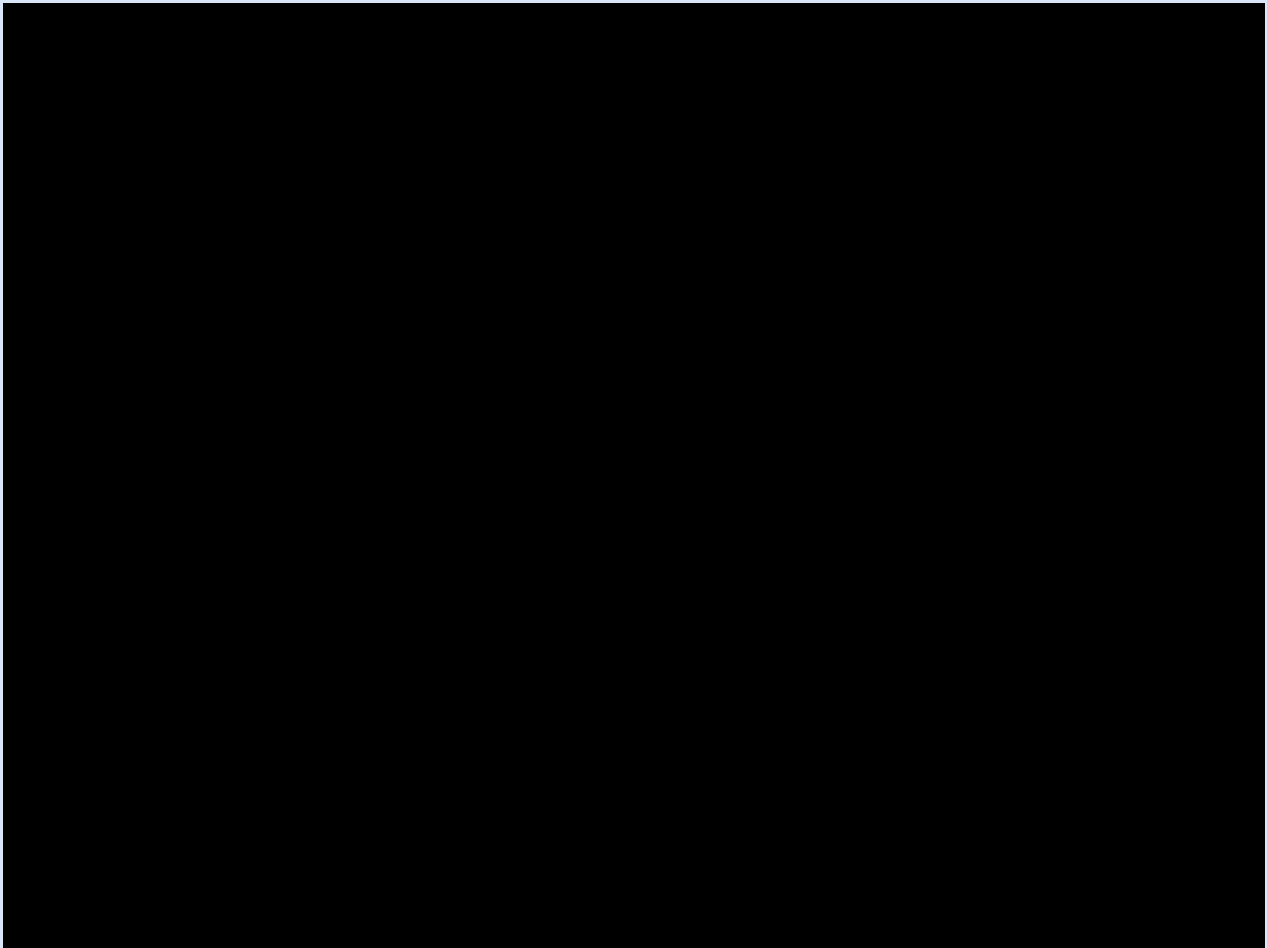
3. Betwifel

4. Kijken en anders kijken

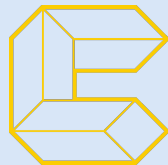
5. Oplossen

6. Grote ideeën





BOOKAROOKA

The title 'BOOKAROOKA' is written in a bold, blue, sans-serif font. The two 'O's in the middle are replaced by a stylized illustration of an open book with a purple cover and yellow pages. The book is positioned so that its pages appear to form the shape of the letters 'O'. The entire title is flanked by two large, curved, orange and yellow striped horns.



MEERTALIGHEID

- kansen voor
leesbevordering



Simon Bequoye
- Iedereen Leest



PIRLS 2021



“Minder leerlingen spreken thuis Nederlands. Wie thuis soms of nooit Nederlands spreekt, scoort minder goed. Toch stelt PIRLS vast dat 1 op 3 van de leerlingen die het gevorderde niveau haalt, thuis niet (uitsluitend) Nederlands spreekt.”

Bron: [Iedereen Leest](#)



Niet alleen thuistaal leidt tot een daling van leesniveau in vierde leerjaar, kansarmoede speelt nog grotere rol

🕒 Gisteren 8:27

Als een kind opgroeit in kansarmoede, is de kans groter dat het een leesachterstand opbouwt. Dat blijkt uit verdere analyses van de Vlaamse cijfers van het internationale PIRLS-onderzoek, dat de leesvaardigheid in het vierde leerjaar testte. Niet enkel de thuistaal speelt dus een rol, maar ook of kinderen genoeg informatie en kennis van thuis meekrijgen.

"Maar er zijn ook leerlingen die thuis geen Nederlands spreken die zeer leesvaardig zijn, net zoals er even goed kinderen zijn die thuis altijd Nederlands spreken die de laagste lat nog niet halen", nuanceert professor Katrijn Denies van KU Leuven.

“

De samenstelling in thuistaal van de klas maakt weinig uit. Het zijn vooral de kenmerken van de kinderen, de sterkte van de leerkrachten en school die een verschil maken ”

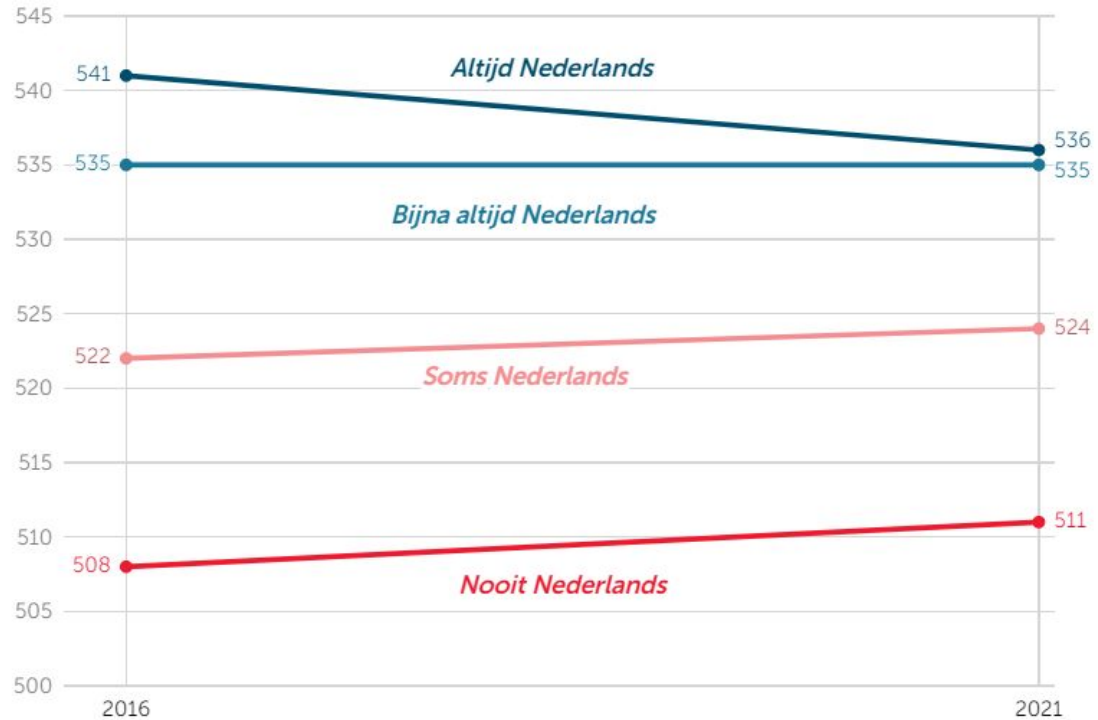
– Katrijn Denies, professor KU Leuven

Bron: [Radio 1](#)



Gemiddelde prestaties voor begrijpend lezen

Evolutie tussen 2016 en 2021, naargelang de mate waarin leerling thuis Nederlands spreekt, na statistische controle voor andere kenmerken



GRAFIEK: DE MORGEN • BRON: PIRLS

“De **thuis**taal is niet voorspellend voor de taalrijkdom thuis. Ouders kunnen evengoed heel veel voorlezen voor hun kleuters [...] in eender welke taal die zij goed beheersen. Belangrijk is dat kinderen **in aanraking** komen met **rijke taal.**”

- Katrijn Denies (KU Leuven)



IN WELKE MATE BEPAALT KANSARMOEDE DE KANS OP EEN TAALOMGEVING THUIS?



	<i>Kans op meest gunstige taalomgeving, na controle voor SES</i>	<i>Kans op meest gunstige taalomgeving, na controle voor thuistaal</i>
Thuistaal (ref. = hoge SES) Altijd Nederlands Bijna altijd Nederlands Soms Nederlands Nooit Nederlands	58,58% 61,55% 58,55% 60,91%	
SES (ref. = altijd Nederlands) Hoge SES Middelmatige SES Lage SES		58,58% 42,66% 18,36%



iedereenleest.

Meer leesplezier, meer lezers!

1

OVER
LEZEN

2

LEES-
INITIATIEVEN

3

LEES-
INSPIRATIE

[Home](#) › [Over lezen](#) › [Kansarmoede, thuis- én schoolomgeving belangrijke factoren bij leesprestaties](#)



© Simon Bequoye en PRO Lezen

LEESMOTIVATIE | ONDERWIJS | MEERTALIGHEID

14 oktober 2024

Kansarmoede, thuis- én schoolomgeving belangrijke factoren bij leesprestaties

Nieuwe verdiepende PIRLS-data tonen dat kinderen die in kansarmoede opgroeien, minder kans hebben op goede prestaties op begrijpend lezen. Ook opgroeien in een thuisomgeving waar taal en (voor)lezen minder gestimuleerd worden, heeft negatieve effecten op leesprestaties. De school en leerkracht kunnen echter wel het verschil maken.

IMPLICATIES VOOR LEESBEVORDERING

- aandacht voor complexiteit meertaligheid / kansarmoede
- belang van een inclusief, rijk leesaanbod
- een toegankelijke leesomgeving voor iedereen
- de rol van de leesbevorderaar
- ...



Meertaligheid als kansen voor leesbevordering in de doorgaande leeslijn



ProM

- 2019-2022
- Focus op voorschoolse leeftijd
 - Bijna 1 op 3 van de Vlaamse kinderen, geboren in 2021, groeit meertalig op.
- Doel: tools ontwikkelen voor professionals
- Onderzoek naar overtuigingen, vaardigheden en praktijk

“De eerste resultaten toonden dat er nog veel groeimarge mogelijk (en nodig) is om **ouders nog beter te ondersteunen** in hun keuze om hun kind al dan niet meertalig op te voeden. Ook wordt de bibliotheek noch door ouders noch door gezinsondersteuners als **een evidente partner** gezien voor de taalontwikkeling van baby’s en peuters. Nochtans zijn er al veel Boekstart-bibliotheken met een gericht aanbod voor de allerjongsten.”

Bron: [Iedereen Leest](#)



ProM-tools

- Kind en Gezin
- VBJK
- IL

Een meertalige bib voor baby's en peuters

3 bouwstenen

Stappenplan



Een meertalige bib voor baby's en peuters

BOUWSTEEN 1: Een meertalig leesaanbod voor baby's en peuters

- Hoe bouw je een meertalige collectie uit?
- Waar vind je inspiratie voor meer- of anderstalige titels?
- Hoe kunnen andere leesmaterialen ingezet worden?
- ...



Een meertalige bib voor baby's en peuters

BOUWSTEEN 2: Een toegankelijke meertalige bib voor baby's en peuters

- Hoe maak je een bib babyproof?
- Hoe ben je een partner van meertalige gezinnen?
- Aandacht voor cultuursensitief handelen
- ...



Een meertalige bib voor baby's en peuters

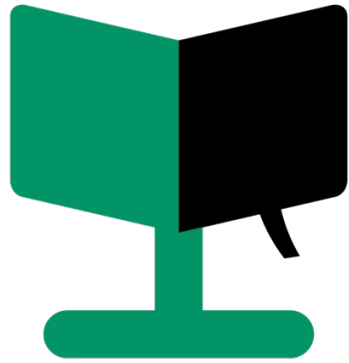
BOUWSTEEN 3: Meer leesplezier voor baby's en peuters die meertalig opgroeien

- Communicatie en digitalisering
- Ouderbetrokkenheid
- Lokale samenwerking
- Activiteiten
- Professionalisering
- ...



Een meertalige bib voor baby's en peuters

<https://www.iedereenleest.be/over-lezen/nieuws/nieuw-online-leertraject-een-meertalige-bib-voor-babys-en-peuters>



iedereenleest
academie

De Iedereen Leest Academie biedt opleidingen aan over leesbevordering voor zowel professionals als vrijwilligers.

MAAK JE KEUZE



Bibliotheek



Onderwijs



Kinderopvang



Vrijwilliger

LEESBELEID





Leesbeleid

De doorgaande leeslijn als basis voor leesbevordering



Online leertraject

Een duurzaam leesbevorderingsbeleid ontwikkelen

Online leertraject



Leesomgeving

Een leesomgeving voor jongeren uitbouwen

Online leertraject

Maak je bib babyproof

Online leertraject



Leesaanbod

Genres in kinder- en jeugdliteratuur verkennen

Online leertraject

Inzicht krijgen in verhalen voor kinderen en jongeren

Online leertraject

Illustraties leren lezen

Online leertraject

Aan een inclusieve collectie kinder- en jeugdliteratuur werken

Online leertraject

Boekenzoeker-webinars

Webinar



iedereenleest
academie

LANCERING op de IEDEREEN-LEEST CONFERENTIE (24 okt)